

Část 2.

Sibiřské kočky: Bez Maškarády

*Alexander Kolesnikov, PhD (molekulární genetika),
chovatelská stanice [Sibaris](#),*

*(přeložil Jaroslav Pinkava, s povolením autora, je to překlad článku Siberian Cat:
Without a Masquerade, např. <http://www.tscharodeika.de/unmasked.html> a jinde)*

Sibiřské kočky, od neznámého neznáma k známému neznámu

Před několika lety jsem napsal článek o možných počátcích sibiřského plemene. Článek byl míněn jako první část určitého cyklu článků, který je věnován sibiřským kočkám. Od té doby však již uplynulo pět let a ani já, ani nikdo jiný s delší zkušeností se sibiřskými kočkami v Rusku nepokračoval v cyklu článků, který by byl dostupný zahraničním čtenářům a byl věnován tomuto pozoruhodnému plemeni. Neobviňuji komunitu ruských milovníků koček z toho, že nic nebylo uděláno pro to, aby byl zbytek světa seznámen s tím co probíhá v SIB, ale na druhou stranu uděláno bylo překvapivě málo. Výjimkou jsou tak důležité události jako podstatná aktualizace "čistě originálního" ruského sibiřského standardu v roce 2005 a provedení několika workshopů, které byly věnovány budoucnosti sibiřského plemene. To se ovšem netýká samotného plemene, kde byly dosaženy pozoruhodné výsledky, zvláště jestliže srovnáme posledních 4-5 let s prostředkem let devadesátých.

Mezitím se plemeno rozšířilo do celé řady zemí světa. A i když dnes chovatelské stanice SIB jsou nyní tak daleko od Ruska, jako např. v Singapuru, Austrálii a Jižní Americe, řada lidí stále nic netuší o sibiřských kočkách dokonce i ve staré zlaté Evropě. Když jsem byl na evropských výstavách, slyšel jsem často otázku od náhodného diváka či dokonce od chovatele, který nechová polodlouhosrsté kočky: Co je to za kočku? Naštěstí moderní felinologie se stává tak populární, že většina návštěvníků výstav a účastníků chápe, že před sebou nevidí ani MCO ani NFC, ale něco nového a stále málo obvyklého. Konkrétně je pravdou, že pokud zvážíme vzácně zbarvené sibiřské kočky, tak takové nebyly téměř nikdy spatřeny u jiných polodlouhosrstých plemen – jako je například zlatá barva.

Tak proč pokračování článku zůstalo roky v šuplíku? Hlavně proto, protože v autorově hlavě chyběl celkový obraz současnosti a budoucnosti SIB. A i když je užitečné vracet se k historii, nejdůležitější je budoucí vývoj plemene, a ten není zřejmý a jasný tak, jak by správně měl být. A je třeba být velice opatrný při formulacích, které se dotýkají budoucna takové obtížně postižitelné ideje, kterou je budoucí vývoj plemene. Viděl jsem tisíce koček, posbíral množství informací, účastnil jsem se mnoha diskuzí a workshopů, které byly věnovány pozměňovacím návrhům ve vztahu k původnímu standardu pro sibiřské kočky. Toto mi pomohlo zformovat si více či méně konzistentní pohled na současnou situaci a na budoucnost sibiřského plemene. Před pěti lety toto ještě nebylo možné, bylo

to v dobách, kdy konzistence sibiřského plemene byla ve vážném nebezpečí a chyběly jakékoliv spolehlivé genetické informace o sibiřském plemeni.

Sibiřský standard a sibiřský archetyp: co vidím, tomu věřím?

Otázky dotýkající se normy plemene a vývoje plemene byly a budou předmětem žhavých diskuzí. Proto v této časné fázi jsem se pokusil prezentovat fakta tak, aby mohla být relativně snadno ověřena příslušníky SIB komunity. Také doufám, že každý čtenář si učiní své vlastní závěry a nejlépe – upevní je na základě jiných prokázaných skutečností a pozorování.

Co je nejdůležitějším tématem v současném vývoji SIB plemene? Na prvním a předním místě to je správná a konzistentní interpretace standardu všemi chovateli. Jelikož mladé plemeno se starými domorodými koňmi prezentuje různé linie v lokacích jak v Rusku, tak i v zahraničí, potřebují sibiřské kočky zřetelnou identifikaci archetypu a ustavení vlastností archetypu do standardu. Samotný standard a objasnění jeho zvláštností jsou vysoce důležitou záležitostí - pro taková přírodní plemena jako jsou sibiřské kočky. Z tohoto hlediska jsem napsal samostatný článek věnovaný výlučně tomuto tématu a vycházející z workshopu v roce 2005, který je věnován téměř výlučně SIB standardu. Bude pak třetí a závěrečnou částí eseje věnované SIB (v daném momentě). Nebudu tudíž hlouběji zvažovat otázky standardu v této části, i když některá překrytí jsou nezbytná k tomu, aby byl lépe pochopen záměr článku. Druhá otázka, která logicky vzniká v důsledku mládí plemene, je problém konzistence plemene a cesty k stabilizaci plemene. A to je otázka, která v současné době velice brzdí vývoj plemene, a to jak v Rusku, tak i v zahraničí. Systematický chov sibiřských koček započal teprve před 20 lety, ale již zažívá význačné problémy. Otázky, které zdržují určité aspekty vývoje SIB, zejména ve vztahu k zahraničním chovatelům, jsou následující:

1. Mlčky se předpokládá, že před 20 lety nenastartoval plemeno SIB amatérský argonaut, který se vrhl hledat felinologické zlaté rouno, ale že to byli felinologové-profesionálové.
2. Další pověrou je to, že kočky pocházející ze dvou ruských velkoměst byly těmi, které skutečně formovaly sibiřské plemeno.
3. Pověrou je také to, že kočky dovezené před desítkami let z Ruska mohou být použity pro vývoj moderních sibiřských koček stejně úspěšně jako jejich vzdálení potomci.

Pokud takovéto pokusy selhávají, pak je mezi určitými kruhy sibiřských chovatelů rozšířený názor, že plemeno SIB postrádá jakýkoliv archetyp.

Jestliže nebudeme investovat mnoho času do podrobné analýzy rodokmenů, tak by se dalo obecně říci, že veškerý původní genetický fond SIB pochází z Moskvy a St.Petersburgu. Tento pohled však není správný. Když budeme hovořit o čirých číslech, pak ano, lze si všimnout, že 90 procent populace pochází z těchto dvou měst (nejsou zde zvažovány kočky dovezené do Německa v posledním desetiletí, které byly později uznány jako sibiřské). Pokud však budeme hovořit o dopadu určitých linií na moderní sibiřské kočky, stává se snadno zjevnou ta skutečnost, že některé prvotní kočky (foundation cats) měly největší vliv na další vývoj SIB jakožto konzistentního plemene a

byly to kočky mimo Moskvu a Saint Petersburg. Známí Abakaní (Amur, Aldan a Argo), resp. přesněji řečeno jejich bezprostřední potomci, přišli ze Sibíře a Dálného Východu. Tyto kocoury lze nalézt téměř v polovině rodokmenů moskevských SIB, a jsou zcela nepochybně sibiřského a dálnovýchodního původu. Obecně, řada vynikajících a dokonce výjimečných SIB se narodila v důsledku křížení moskevských linií s těmi, kdož pochází ze Sibíře a Dálného Východu. Příkladem není jen linie Abakanů, ale také to je Irdie (Treskučij Sibirskij Moroz Mur), Busik, jeho potomstvo z Krasnojarsku a některé další kočky. Na základě tohoto pozorování lze oprávněně předpokládat existenci určitého archetypu v sibiřských kočkách, archetypu, který v lokálních populacích koček může být částečně skryt, který se však okamžitě objeví po zcela naplněném křížení koček z různých lokací:

Obr. 1. Sibiřský archetyp

Toto pozorování je velmi důležité vzhledem k tomu, že poskytuje genetický důkaz konceptu, podle kterého byl vystavěn raný popis sibiřských koček. Tento pár fotek zobrazuje dvě kočky, které měly vzdálené příbuzné v 8-9 kolení rodokmenu. Tyto kočky se narodily od sebe vzdáleny pět tisíc kilometrů a žádné z jejich příbuzných se nikdy nepotkaly...výjimkou jsou pre-Abakaní kočky pocházející ze Sibíře a Dálného Východu. Tento příklad je zde uveden pouze proto, aby bylo objasněno, proč nikoliv počet, ale kombinace genů jsou důležité pro stanovení aktuálního stupně podílu v základu plemene. Navíc tento příklad naznačuje, že archetyp sibiřské kočky nemohl zmizet a to i přesto, přestože kočky v řadě chovatelských stanic v raných devadesátých letech nebyly chovány systematicky.

Něvské kočky: Za Maskou není žádný Ace Ventura

Třetím tématem je problém něvských maškarád a jejich příbuznost se sibiřskými kočkami. Toto téma bylo již součástí předešlého pokračování, a všechna výše popsaná přesvědčení platí pro tuto otázku. Něvská maškaráda byla uznána jako barevná varieta sibiřského plemene v řadě asociací jako jsou WCF, CFA, TICA atd. Hlavní důvod uznání je popisován jako "dlouhé trvání řečené barevné variety mezi domorodými polodlouhosrstými kočkami v Rusku". Žádná genetická analýza a analýza skutečného původu něvských koček nebyly možné v době uznání plemene. Účast polodlouhosrstých colorpoint koček v raném počátku plemene SIB v Saint Petersburgu (bez pečlivé analýzy jejich původu) byla považována jako dostatečný základ pro včlenění něv do formujícího se sibiřského plemene. Pokusme se (s velkým zpožděním, ale existují k tomu určitá omluva, jak čtenář pochopí z tohoto článku) provést alespoň část takovéto analýzy, tak, abychom lépe porozuměli kořenům něvských maškarád.

Současná ruská felinologie je velice konkurenční s množstvím vynikajících koček a chovatelských stanic různorodých plemen, které jsou známé jak doma tak i v zahraničí. Nejen sibiřské kočky jsou uznávány hlavními asociacemi chovatelů koček ve světě, ale jsou zde i jiná ruská původní plemena, jako jsou Donský sphynx, kurilský bobtail, Peterbald a několik dalších méně známých. Ten, kdo nyní pozoruje stav dění v ruské felinologii, komu ale chybí dlouhodobý pohled odborníků a stejně tak i znalosti těch, kteří se podíleli na situaci před 15-20 lety, ten snadno může inklinovat k tomu, že stav je stejný jako byl tehdy, stejně tak tomu je v jeho vlastní zemi (rozuměj Evropa, USA/Kanada/Austrálie). Takovýto pohled je však velikou chybou. Četl jsem na některých webových stránkách chovatelů sibiřských koček v zahraničí, že "v Rusku nejsou kočky povoleny, protože je nedostatek potravin". Toto tvrzení je zábavné, nikoliv však více než předpoklad existence zkušené a dobře rozvinuté ruské felinologie, felinologie existující před dvaceti lety. Naštěstí uznání archetypu sibiřské kočky bylo jedním z nejdůležitějších úspěchů raných chovatelů a posuzovatelů koček. V tuto dobu jimi nebyl vytvořen vyčerpávající chovatelský standard, proto také SIB standard prošel během uplynulých roků řadou úprav. Avšak podařilo se jim zachytit vlastnosti archetypu plemene platná jak pro velká města tak i pro sibiřskou divočinu.

Přes tento úspěch základ, z kterého povstaly jak sibiřské kočky tak i něvy, byl samozřejmě formován amatéry. V dnešních dnech felinologická média v Rusku se nijak pěkně nevyslovují v tom směru, kdy připomínají nedostatek systematickosti ve výchově prvních ruských felinologů a v tomto duchu se také odkazují na skutečný původ colorpoint "sibiřských koček". Konkrétně se to speciálně projevilo v žhavé debatě mezi antiněvovskými a proněvovskými Big-endians a Little-endians před 3-4 roky. Vyslovují se k tomu ironicky (s poklonou pro Jonathana Swifta) proto, protože argumenty používané oběma stranami v těchto debatách byly většinou nesmyslné a legrační. Abych nebyl neadresný, zmíním pouze, že osoba, která argumentovala tím způsobem, že je třeba vytvořit separátní plemeno založené na něvách, byla obviněna z pokusu "eliminovat něvy, protože začínají porážet tradiční sibiřské kočky na výstavách". Je zajímavé však, proč tito "Něva terminátoři" či "antiněvistí" nejsou podezříváni z eliminace jiných konkurenčních polodlouhosrstých plemen, jako jsou MCO, NFC, TUA atd. Z opačného

tábora přišel směšný nápad, že všechny něvy vznikly jako kříženci s peršany. Toto bylo přirozeně vyvráceno pro-něvisty vzhledem k tomu, že do osmdesátých let bylo v Rusku dostupných velice málo perských či himalajských koček (nebo nebyly žádné). Seriozně a s politováním je třeba říci, že tyto debaty vydláždily širokou cestu pro skrytí a převrácení skutečností ohledně původu něv. Objevila se řada mýtů, které měly legitimizovat něvy jakožto pravdivé a nefalšované sibiřské kočky. I když analýza těchto mýtů vytvořených před 3-5 lety není nijak speciálně zajímavá (ne tak zajímavá jako mýty, které přežívají milénia lidské historie), je to to, co potřebujeme k pochopení původu něv a trendů ve vývoji sibiřského plemene.

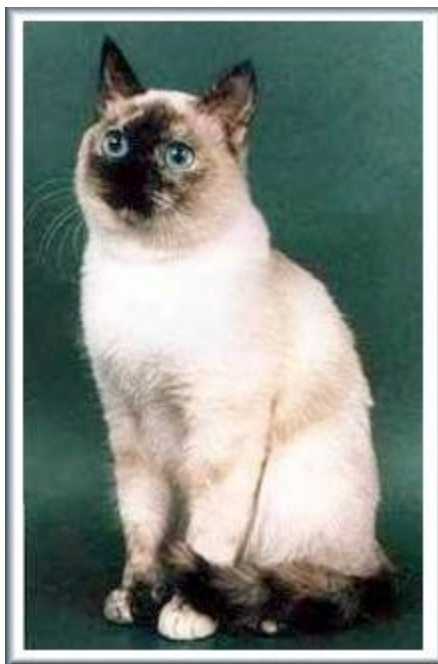
Prvotní myšlenkou bylo to "že colorpoint polodlouhosrsté kočky jsou v Rusku početně přítomné již celá staletí, spolu s jinými kočkami". Jakožto "důkaz" je často citován případ tzv. Pallasovy kočky". Skutečně Pallas pozoroval colorpoint kočku blízko města Mokšan (na řece Volze) v roce 1793.

Obr.2a. Pallasova kočka

Na základě tohoto pozorování je dovozováno, že colorpoint kočky byly v hojném množství v Rusku již po staletí. Avšak podrobnější prozkoumání tohoto hezkého náčrtku vede ke zjištění, že je to samozřejmě klasická krátkosrstá siamská kočka s typickou hlavou., jejíž původ z jihovýchodní Asie je dobře znám a je nyní mimo debatu (viz dále).

Obr 2b a 2c. Moderní siamská kočka z Ruska

Tj. pokud někdo zkouší hledat původ něv z koček podobných Pallasově, neznamená to, že takto přichází něva o svůj původ jakožto kříženec ruské domorodé kočky a siamské kočky.

Citujme některé informační zdroje z první ruky otevřením knihy Olgy Mironové (Aborigennyje koški Rossiji, 2003, str.29-31). Tato část knihy je věnována něvským maškarádám. Na počátku kapitoly připouští Mironova zcela otevřeně, že "Přihodilo se tak, že sibiřské kočky se staly příbuznými potomků siamských koček, které k nám byly dováženy ze zahraničí význačným ředitelem loutkového divadla, Sergejem Obrazcovem" [1]. Jak dobře chápeme, tak loutky a loutková divadla hrají význačnou roli v životě Ruska a stejně tak v životě dalších zemí, toto však nemůže být bráno jako argument pro to, abychom křížené plemeno "něvských maškarád" akceptovali jako sibiřské kočky.

Byl Obrazcovův případ (Moskva) dovozu colorpoint koček do Moskvy jediným takovým? Samozřejmě nikoliv. Možná dokonce dovoz rodiče (rodičů) "Pallasovy kočky" (neplést se skutečnou Pallasovou kočkou tj. Felis manul) volžskými poříčními obchodníky nebyl prvním. Kočky nezvyklé barvy budily pozornost zámožných lidí v jakékoliv době, není tedy překvapující, že některé siamské kočky se do Ruska dostaly již před staletími. Avšak toto se v těchto dobách neodrazilo na příbuznosti k sibiřským kočkám, jelikož dokonce zdroje popisující proslulé bucharské kočky, blízké příbuzné sibiřských koček, které přibližně v téže době byly importovány ze Střední Asie přibližně týmiž volžskými poříčními cestami a které tedy měly více příležitostí se setkat se siamskými kočkami než kterékoliv jiné ruské kočky v tomto období, tak tyto zdroje hovoří o hnědých tečkovaných kočkách a absolutně nic neříkají o bucharských (či Zeravšanských, to je blízká řeka) maškarádách [3].

Siamské kočky byly velice populární v Sovětském Svazu, speciálně po ustavení blízkých vztahů se zeměmi Indočíny ke konci šedesátých let. Můj strýc, který žil na Kavkaze, byl hrdým vlastníkem siamské kočky od roku 1972. Byla to typická colorpoint krátkosrstá kočka s jablkovitou hlavou a s krouceným ocasem, která byla dovezena z Vietnamu naftovými geology. Pochopitelně, hlavní přístavy jako St.Peterburg a Vladivostok byly v těchto časech prvotními branami pro vstup siamských koček do Ruska. To je nejvíce přirozené vysvětlení, proč cp gen je častý v těchto městech, zvláště tedy v St.Petersburgu, zatímco je vzácným jevem či dokonce nepřítomný ve zbytku Ruska (výjimkou je Moskva, která je a byla centrem všeho).

Něvskou maškarádu jako křížení mezi siamskými a sibiřskými kočkami popsalo několik autorů ve felinologických médiích Ruska a dřívějšího Sovětského svazu. Pouze potom, co začala utíchat válka "Endiánů" přibližně v roce 2004, začalo být politicky nekorektní zmiňovat původ něv a od té doby byla kniha Mironové citována jen částečně, např. *"pravé siamské, balijské a himalajské kočky přišly do Ruska dlouho po rozpoznání něv a nikdy nebyly použity ve vývoji něvské maškarády* (tamtéž, str.30). Také některé citace velmi dobře známých chovatelů sibiřských koček byly rychle zapomenuty. T.E. Pavlova napsala v roce 2002 v ukrajinském časopise "Tvoja Koška" : *"Potom co se něvská maškaráda poprvé objevila v St.Petersburgu, okamžitě zaujala veřejnost.*

Charakteristické rysy převzaté od thajské (siamské kočky starého typu) nepoškodily sibiřský typ, ale spíše přinesly do plemene jemnější šarm a exotiku".

Následující text Mironové, zmínil jsem balijské kočky. Tady se dotýkáme jednoho z viníků tohoto vyprávění, to jest, jak a proč se celá řada colorpoint koček stala něvskou maškarádou v krátkém časovém úseku. Viděl jsem videozáznam z výstavy koček nyní již neexistujícího klubu koček "Sojuz", který byl natočen v roce 1994. Viděl jsem zde mnoho známých SIB – Svetik, Bukashka, Kňaz Vasilij a některé další. V tu samou dobu jsem viděl hrdý pár, který držel velikou a svalnatou colorpoint polodlouhosrstou kočku a který říkal: "A to je naše balijská". Dnes by se takovéto velké kočky říkalo skoro se stoprocentní jistotou něvská maškaráda. Vraťme se k "Aborigenním kočkám Ruska". "V průběhu první výstavy koček byly polodlouhosrsté kočky se siamským zbarvením zapsány na rozpoznání plemene. Byly (jak je pravidlem – A.K.) okamžitě označeny jako něvské maškarády. Někdy majitelé sami tyto kočky popisovali jako balijské... Byl (a) jsem nucen provést určení těchto koček, jako koček domácích nebo jako něvských maškarád, pokud si to zasloužily". První výstavy však probíhaly koncem osmdesátých let a výstava o které mluvíme, neproběhla před koncem roku 1993 – podle koček, které se účastnily a jejichž registrační data jsou známa. Tudíž doba, kdy vlastníci mohly kočku určit sami, byla již minulostí. A pochopitelně tyto "balijské" kočky se v devadesátých letech většinou objevily díky akceptaci ze strany nezkušených "posuzovatelů". Ve skutečnosti není nic neobvyklého v zmíněném "balijském" případě. Transfer "balijských" koček na něvské na konci osmdesátých let je barvitě popsán v online článku posuzovatele WCF Iriny Sadovnikové a je podepřen citací příslušných stránek z katalogu výstav koček (viz [6] a příloha II). Ruská felinologie dospěla jen relativně nedávno a na začátku zde byl trend vytvořit vlastní "repliky" známých zahraničních plemen – vzhledem k tomu, že západní prototypy byly pro sovětské a ruské zájemce nedosažitelné – z finančních, komunikačních a jiných příčin. Na počátku "doma vyrobené" norské lesní, siamské, balijské, evropské krátkosrsté (tato má větší práva na existenci v Rusku) okupovaly význačnou část výstav koček.

Co bylo toho příčinou? Je jasné, že to byl důvod většinou finanční, vzhledem k tomu, že kočky "vzácných plemen" byly prodávány s podstatně větším úspěchem než např. hnědá tečkovaná dlouhosrstá kočka z "ulice". Také se tu projevovala velká touha podstatné části fanoušků koček mít doma kočku s rodokmenem. Ve vztahu k aktuální situaci to, že objevily tyto balijské kočky, pouze znamená, že celá řada dlouhosrstých colorpoint koček, které se později staly něvskými maškarádami, měla původ jiný, než je náhodné křížení siamských koček s ruskými pouličními kočkami v 60-tých až 80-tých letech.

Šíření colorpoint mutace: růst jehly v kupce sena

Ve výše zmíněné knize hovoří Mironova o "současné explozi" počtu colorpoint SIB. Zkusme zanalyzovat, zda tato exploze probíhá díky přirozeným důvodům, jako je růst počtu chovatelských stanic, růst akcí prováděných chovateli atd. To, že mutace colorpoint je přítomna téměř ve všech savcích je PUNCHINELLOVO TAJEMSTVÍ (obecně známé tajemství, poznámka překladatele). Avšak ve většině populací je tato mutace extrémně vzácná. Přes celou sílu moderní molekulární biologie, je pouze jediný případ zřetelné detekce "siamské" mutace u člověka [2]. Kočky z jihovýchodní Asie prezentují unikátní fond savců, kde mutace je početná. U jiných koček je vzácná, stejně tak i u zbytku savců.

Je známo, že mutace colorpoint je přítomna ve známé Abakanské linii, jejímiž předky jsou kočky z chovatelské stanice Abakan, Amur, Aldan a Argo Abakan a někteří příbuzní jejich rodičů. Známým nositelem této mutace byla Mura, zakladatelská kočka stanice De Glemur. Mura, která se narodila uprostřed osmdesátých let, sama o sobě neměla vztah k Abakanům, byla to kočka pocházející z Moskvy, která mohla získat cs gen například od siamských koček nebo jejich potomků. I přes převážnou přítomnost Mury v rodokmenech koček chovaných v Moskvě, se v rámci těchto linií narodila jen hrst colorpoint koček., některé v Moskvě, některé ve Finku, některé v USA a některé v Polsku. Pokud vím, tak během 15 let chovu těchto linií se narodilo méně než deset vrhů, které obsahovaly colorpoint koťata. Pochopitelně, pokud tato koťata jsou spolu s jinými colorpoint koťaty použita k cílenému chovu, počet colorpointů narůstá. Avšak pokud bychom hovořili o spontánním se objevení colorpointů (a mnohaletý chov Muřiných potomků je unikátním experimentem, protože cílem chovu nebyl výběr colorpoint koček z ostatních barev), pak takovéto procento je velice nízké. Tudíž, znamená to, že příčinou "exploze" počtu colorpointů v průběhu devadesátých let je něco jiného než pouhý čistý nárůst počtu colorpoint koťat uprostřed již existujících sibiřských linií v chovech. Jednou z příčin tohoto nárůstu bylo vytypování "balijských" koček a následné ustavení řady z nich jakožto něvských maškarád. Není nyní známo, které XLH kočky byly použity ke generování "balijských" ale je zcela zřejmé, že řada z nich měla málo společného se sibiřskými kočkami, jednoduše proto, protože "balijské" chovatelské stanice to nezajímalo. Jiným zdrojem bylo pochopitelně křížení, cílené či náhodné. Existují důkazy o křížení sibiřských koček s perskými v "experimentálních" rodokmenech některých ruských klubů, ale chybí jednoznačný důkaz toho, že tato křížení vedla ke colorpointům, které by byly dále použity v chovech:

Obr.3 Fragment experimentálního rodokmenu "sibiřské" kočky, který obsahuje peršany:

Родители/Parents	Деды/Grandparents	Прад grand
ОТЕЦ/SIR: INT.CH. BARRI SU-003/01/SIB SIB W 62	CHULISS ALGRAIS HKT 0060-19/93/PER PER n 02	XXXXX XXX/X XXXXX XXX/X
	ГАСЯ БЕЛОСНЕЖКА ЭПК TUA W 61	XXXXX XXX/X XXXXX XXX/X
МАТЬ/DAM: O-SREBRYANA SODIAK KASANSKAYA ПІККБ-001/02/SIB SIB as 24 03	CH. ХАРИТОН ЗОДІАК RS-2/2000/934 SIB as 03 24	G.F.CH 0256/94 КАМІУ RS-2/96
	ЮЛІЯ СІБІРСКАЯ ЖЕМЧУЖІНА	ЯКОВ M 012-0

Ačkoliv je mnoho fám, které se týkají úmyslného používání perských a siamských koček až do prostředku devadesátých let, cílem bylo "vytvoření" nových linií něv, chybí důkazy o takovýchto aktivitách. Buď rodokmeny, které by měly odrážet tyto události byly později "vyčištěny" anebo tento trend nebyl masový, zvláště pokud vezmeme na zřetel již dospívající felinologickou komunitu.

Závěrečné poznámky

Jestliže vyjdeme z výše uvedeného materiálu, lze provést následující závěry ohledně původu a rozšíření něvských maškarád.

Bylo několik vln něv, které vstupovaly do chovatelského fondu sibiřských koček. každá z nich vznikla za určitých unikátních okolností a má tudíž unikátní genetický základ. První vlna se objevila v 80-tých letech, kdy řada módně zbarvených koček Moskvy a St.Petersburgu byla uznána za sibiřské kočky, protože "byly produktem chovu Matky Přírody mezi ruskými aborigenními a siamskými kočkami". Pouze nedávná genetická analýza poněkud osvětlila rozdíl mezi genetickou základnou "Matky Přírody" a výsledným smíšeným genotypem. Druhá vlna přišla s růstem a pádem balijských koček ruské sklizně, kdy ruská felinologická komunita vyrůstala ze svého dětství a pochopila, že jejich Balinezski, Norwezhski a Siamski nebudou nikdy akceptovány zbytkem světa. Třetí vlna byla spíše jen čením zapříčiněným náhodnými pokusy "zvětšit počty" a

"rozšířit genetickou základnu" sibiřských koček jejich křížením s peršany. Striktně řečeno, dopad poslední vlny cp mutací je nejspíše minoritní, bolestivější bylo šíření chlupatých PER-SIB hybridů, které jistí lidé považují za více "sibiřské" než jsou skuteční reprezentanti plemene.

V průběhu téměř celého období s výjimkou posledních let, zde byla široká akceptace faktů, které byly publikovány v knihách a stejně tak i v periodikách, tj. že něvská maškaráda se ve velkých městech objevila jako výsledek křížení siamských a z Ruska pocházejících dlouhosrstých koček a to většinou v průběhu druhé poloviny XX.století. Takováto široká akceptace se však rychle vytrácela, když určitá část vyvíjející se ruské felinologické komunity se pokusila zpochybnit myšlenku shodnosti něv a tradičních sibiřských koček.

Argumentace, která se vztahuje se k dlouhodobé existenci colorpoint koček v Rusku v jakýchkoliv význačných počtech, nemůže být akceptována, protože tyto kočky nezanechaly jakoukoliv detekovatelnou stopu v historii a folkloru s výjimkou Pallasovy kresby siamské kočky. Oproti tomu, jsou bucharské kočky blízkými příbuznými (možná dokonce předky) moderních sibiřských koček a vždy byly popisovány jako kočky divoce zbarvené [2]. I v dnešní době "velkým", "chlupatým" a "šedě pruhovaným" kočkám na Jižním Urale, v Muslimské autonomní republice (Rusko) a ve Střední Asii se říká bucharské kočky a nikoliv sibiřské kočky. To je důležité, protože populace bucharských koček měla podstatně větší možnost se setkat s kočkami z Jižní Asie, které sem přišly díky prosperujícím obchodním trasám, než kočky žijící na ruském území. Gartevelde [3] udává cenu páru bucharských koček jako "75-100 rublů a zde (v Asii – A.K.) nejsou nijak význačně levnější než v Moskvě". Suma 100 rublů na začátku XX. století byla v Rusku přibližně rovna jedné polovině až jedné třetině ročního výdělku dělníka nebo úředníka. Je nepravděpodobné, že by přítomnost jiných mimořádných koček, takových jako jsou colorpointy, zůstala nepovšimnuta jak v Rusku tak i na blízkých trzích.

Jak již bylo výše citováno, hlavní základ pro "legitimitu" něvských maškarád jakožto součást sibiřských koček tvoří následující argumenty:

1. křížení ruských polodlouhosrstých koček se siamskými kočkami proběhlo před uznáním plemene;
2. Siamské kočky již reprezentují fond koček, pocházejících z Ruska

Obě tvrzení však byla prokázána jako chybná. Celá řada křížení colorpoint koček (geneticky a fenotypicky bezvýznamných) se uskutečnila až po uznání SIB a něv a původně zde nebyl záměr generovat něvské maškarády, ale spíše to byla plemenitba "balijských" koček. Pouze rostoucí chápání tohoto způsobu chovu jakožto chovu chybného vedlo k tomu, že význačná část těchto koček byly "převedeny" k něvským maškarádám cca. v letech 1992-1995. Samozřejmě a podle tvrzení Mironové, tento "převod" probíhal také v osmdesátých letech.

Nejdůležitější je, že současná molekulární genetická analýza neomylně ukázala, že siamská skupina koček (thajské jsou zde jedním z archetypů) je geneticky nejvíce vzdálená ve vztahu k ostatním kočičím plemenům a stejně tak i k evropským a středozemním pouličním kočkám [4]. Sibiřské kočky, které jsou součástí studie, nejsou v tomto směru výjimkou a jsou umístěny na opačné větvi genetického stromu. Důležité je,

že tato analýza nebyla prováděna porovnáním colorpoint koček oproti non-colorpoint kočkám, ale jednalo se spíše o srovnání koček z Jihovýchodní Asie a z jiných regionů bez vztahu k zbarvení. Například pro koratské kočky, které jsou součástí této analýzy, bylo prokázáno, že patří geneticky do skupiny koček z Jihovýchodní Asie a jsou stejně tak geneticky vzdálené jiným kočkám jako jejich colorpoint příbuzní [5].

Tyto údaje signalizují, že kočky z regionu Jihovýchodní Asie byly zeměpisně odděleny na nějakou dobu od zbytku populace domácích koček a získaly tak unikátní strukturu svého genomu. V koncepci domorodého (sibiřského) plemene má tudíž velice malý smysl křížení zvířat (thajských a polodlouhosrstých ruských koček), které jsou geneticky nejvíce vzdálené ve vztahu k vývojovému stromu domácích koček a v tvrzení, že takováto křížení jsou "přirozená" a "užitečná". Ve skutečnosti, hromadné křížení geneticky vzdálených kočičích populací nevyhnutelně vede ke ztrátě jedinečnosti obou plemen. Poučné je to, co se stalo s peršany, pravděpodobně nejvíce pokročilým plemenem, pokud mluvíme o extrémech a vývoji umělých rysů u koček s rodokmenem. I když málokdo pochybuje o historickém původu peršanů z Iránu a Střední Asie, a blízcí příbuzní těchto koček, angory a kočky van vskutku mají v DNA vlastnosti specifické pro tento region, zatímco peršani je zcela ztratili. Perské kočky tudíž jsou jasným příkladem toho, co se stane s genetickým základem plemene, pokud chov je směřován pouze k tomu, aby byly zvýrazněny uměle vytvářené extrémní typy a to bez ohledu na to, jak je tento typ dosažen. Co je však plně přípustné pro umělé plemeno, je naprosto neakceptovatelné v situaci, kdy hovoříme o zachování genetické jedinečnosti takového domorodého plemene jako jsou sibiřské kočky.

Proč je nevyhnutelná ztráta genetického základu u sibiřsko-siamských kříženců, kde je cílem propagace colorpointu? Je to proto, protože colorpoint gen je recesivní. Je relativně jednoduché zavést do kočičí populace dominantní rys (např. stříbrnou barvu) a přitom převážně zachovat genotyp této populace. Vzhledem k tomu, že dominantní rys je vždy "viditelný", stačí ho zavést do kočičí populace jediným předkem a monitorovat rys pouhým okem. V průběhu několika generací chovu, pokaždé s kočkou, která prezentuje nového člena řečené populace, je rys importován s žádanou dominancí, lze postupně "vymýt" populaci. Jedinou věcí, která je zapotřebí k tomu, aby takováto genetická "pračka" byla vysoce efektivní, je odstraňovat všechny "mezilehlé" kočky z chovu.

Z opačné strany, k tomu, abychom provedli "čisté" zavedení recesivního colorpoint genu do kočičí populace, musíme rozumět molekulární genetice a být připraveni na to, že budeme muset investovat značný čas a značné peníze na to, abychom provedli nejméně několik desítek (spíše stovek) DNA testů. Jednoduše lze zavést recesivní gen do nového základu (podle výše uvedeného schématu) použitím výše uvedeného schématu, pouze přísnou kontrolou heterozygot v každém kroku plemenitby. Tyto heterozygotní kočky mající normální a colorpoint alely, nebudou typu colorpoint a jejich genotyp musí být ověřen testem DNA (PCR = polymerase chain reaction).

Existují některé nepublikované náznaky, že genom sibiřských koček obsahuje posloupnosti DNA, které nejsou přítomny v jiných plemenech. Například, předpokládá se, že sibiřské kočky vzbuzují méně alergických reakcí ve srovnání s jakýmkoliv jiným

kočičím plemenem. Je-li to pravda, musí být ještě vyzkoumáno, avšak šíření cizích genů ze siamských koček a jiných colorpoint koček v sibiřské populaci může rychle eliminovat možnost zjistit, jaký se za tím skrývá reálný molekulární mechanismus.

Jsou zapotřebí další výzkumy k tomu, aby byla potvrzena tato počáteční zjištění, ale pokud zvážíme neomezenost chovu sibiřských koček spolu s něvskými maškarádami, které již v sobě mají význačný podíl cizorodého genetického materiálu, pak je jedinečnost sibiřského genomu v nepopsatelném riziku.

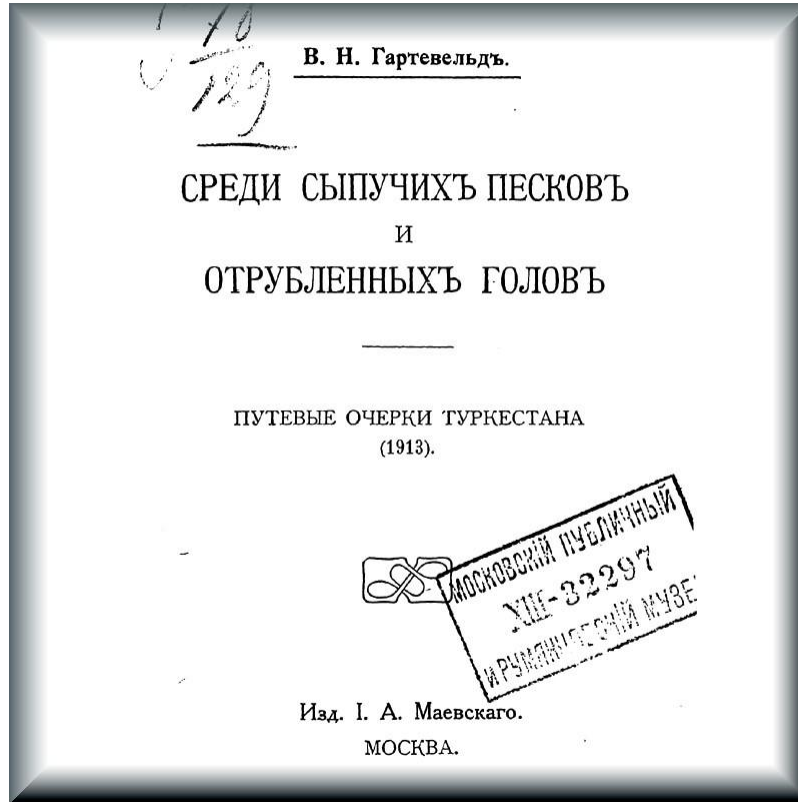
Podle mého mínění jsou důsledky zavádění něvských maškarád do sibiřského plemene zcela zřejmé. V Rusku, přes všechny diskuse, trend chovat něvy a sibiřské kočky odděleně se nikdy nezměnil a pouze malá část chovatelských stanic se chová opačně. Doufám, že informace prezentované v tomto článku budou užitečné pro stávající a budoucí chovatele sibiřských koček v celém světě.

**© A. V. Kolesnikov, PhD, Senior Scientist, Shemyakin & Ovchinnikov
Institute of Bioorganic Chemistry, Russian Academy of Sciences.
Moscow, Russia, January 2004-May 2008**

Literatura:

- [1] <http://www.britannica.com/eb/article-9056655/Sergey-Vladimirovich-Obraztsov>
- [2] <http://www.jci.org/articles/view/115075>
- [3]. Gartevelde V. I. Amidst loose sands and cut throats. Moscow, 1913
- [4] <http://www.pubmedcentral.nih.gov/articlerender.fcgi?artid=2267438>
- [5] <http://www.pubmedcentral.nih.gov/picrender.fcgi?artid=2267438&blobname=nihms-37932-f0002.jpg>
- [6] <http://cat-sibiryak.ru/st-Sadovnikova1.htm>

Пříloha I. Obal knihy [3]

Пříloha II. Stránky katalogů výstav v Litvě a Rusku. "Balineses of novice class" je označen červeně,

<u>13 BA SP Balinesiskai ar brūnu iekrāsu</u>			
13 noviciu klase	руно́й		
71. Kili	3.03.1989.		
Borbat Janīna			RIXKXU1 raska
72. Belka	nezin.		
Jegorova A.			Rīga
73. Beļena	nezin.		
Boļkova Z.			Rīga
74. Ket	25.05.88.		Minska
Назова Людмила			
75. Markīze	1987.		Minska
Татаринчука Svetlaba			
76. Selīna	01.01.88.		Minska
Kozinaka Tetjana			

БАЛИНЕЗИСКИЕ

КЛАСС ПОЛИЧКОВ - КОТЫ

155. Бойз - 27.05.88

Табби-пойнт

Вл. Горинава И.Е. / КЛК "Фелис" г. Куйбышев /

156. Барн - 83г. - сил-пойнт

Вл. Арянин М. / КЛК "Фелис" г. Куйбышев /

157. Маркиз - 23.02.89 - табби-пойнт

Вл. Балашова Е.В. / КЛК "Фелис" г. Куйбышев /